

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe brez dopolne naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopljal se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nastanila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841.652. TELEFON št. 1157.

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Iskaja vsaki dan
 Med ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. uri jutraj.
 Pozumitve številke se prodajajo po 3 novč (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici, Kranju, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
 Vsepe oglasov se računajo po vrstah (široke 73 mm, visoke 24 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stot.; za samrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst K 20, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 st. beseda, najmanj pa po 40 stot. — Oglase sprejema inseratni oddelek uprave „Edinost“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

POLITIČNO DRUŠTVO „EDINOST“

sklicuje

za nedeljo, 14. t. m., ob 2 1/2. uri pop.

Javen shod

v prostorih „Narodnega doma“ pri sv. Ivanu.
 Na dnevnem redu bo:

Razprava o ustanovitvi italijanske šole pri sv. Ivanu.

ROJAKI! Stvar je velike važnosti za naš prevažni Sv. Ivanski okraj. A neizmerne važnosti je tudi ozirom na naše mestno šolsko vprašanje. Zato pozivljamo toliko okoličanske kolikor mestne Slovence, da se v čim večem številu udeležijo tega shoda.

ODBOR.

Na jugoslovanskem Pijemontu.

Popotni utrinki iz Srbije.

Piše Franjo Kraševco.

III.

Prvi beligradskega utiski. — Na kolodvoru. Nič pašusa. — „Pri ruskem carju“ „Kod grada Soluna“. — V čitalnici „Slovenskog Juga“. — Topčider. Letovišče kraljev Obrnenovičev, Velikodušnost kralja Petra Kršunjak. — Beogradska električna železnica. — Na Teraziji. Pred kraljevo palačo. — Na Kalimegdanu. Spomeniki znamenitih Srbov. Beogradska trdnjava. — Mali Kalimegdan — beogradski Prater. — „Kod Arnauta“. — Beogradska „bohème“. — Dragutin Inkiostri in jugoslovanska narodna umetnost. — Nov jugoslovanski umetniški pojav v Srbiji. — V narodnem pozorišču. Spomenik knjaza Mihajla. V narodni skupščini. — Izlet v Zemun. — Beogradska žurnalistika in kolportaža. — Carinska vojna.

NNajlepši trg srbske prestolnice je Obilicjev venac (boulevard). Tja me je sprovel umetnik nekega solnčnega popoldne. Tu se vzdiguje veličastna zgradba „Kolarčev dom“.

Kdo je Kolarac?

V vrsti jugoslovanskih mecenov vreden drug Strosmajerjev. Kolarac je poklonil narodu to krasno zgradbo: skupno je poklonil v patrijotične namene preko 3 milijone dinarjev. Beligradske univerze je poklonil 1 in pol milijona dinarjev, razven tega je delil velike legate vsemu srbstvu. Oživotvoril je književno matice, ki se po njem imenuje „Kolarčeva zadužbina“. Ta izdaja vsako leto 3—4 knjige v državni tiskarni, katerim je namen dvigati narod v moralni in patrijotični smeri. V založbi „Kolarčeva zadužbine“ izide še tega leta knjiga avtorja Dragutina Inkiostrija, ki bo podrobneje razpravljala in tolmačila, kako se more upotrebiti narodna ornamentika. Letos izide I. del samo z besedilom, drugo leto izide drugi del, ki bo opremljen tudi se slikami v barvah. Ustvariti sveslovanski slog iz ene same narodnosti, to je

PODLISTEK.

Moj oče — moja mati!

Drago Komac.

Temna noč je bila zunaj, dež je pljuskal ob okna; nebo se je žarilo bliska in močan grom je pretresal zemljo.

Te strašne, grozne noči ne zabim nikdar! Bil sem še otrok, otrok brez skrbi in tuge. Imel sem ljubo mamico in skrbni oče mi je donášal igrača.

Ta temna noč uredila mi je življenje; deček sedmih let sem bil takrat, ko sem pogledal že za kulise — prevar. Prevar — ne svojih, pač pa mojih dragih — spoznal sem pego življenja svojih roditeljev. — — — Jezno je stopal oče po sobi gori in doli, jaz sem ležal v svoji postelji, mamica je ihtela na svojem ležišču. — — — in radi tega črviča, radi mojega sina želel sem še živeti, toda ne, ne, ni možno. Bol mi razjeda dušo — ti me si liš v smrt — vi vsi mi kažete pot tja k reki. — — —

Še hitreje je zaihtela žena — moja mati.

teško; zato umetnik proučava arhitekturo in stilistiko vseh slovanskih narodov in se obrača do vseh slovanskih narodov za pomoč in podporo.

V „Kolarčevoj pivnici“ je velika, prekrasna dvorana z odrom za dramatične in druge predstave. Prvi dan, ko sem prišel v Beligrad, bil sem v tej dvorani in čudom sem se začudil, videči, kako ob velikem navalu občinstva neka Nemkinja prednaša svoje neslane kuplete. Trden namen mi je, da naj bodo moji utisi iz Srbije objektivni in zato tudi (da-si poln jugoslovanskega oduševljenja) ne smem zamolčati tega škandala. Solza mi sili v oko, solza žalosti, solza pravične jeze, ki vidim da se v prestolnici Jugoslovanstva pevajo nemške pesmi in to ob številnem obisku in ploskanju občinstva!

Kedaj vendar se spametujemo mi Slovani, da bomo merili našim sosedom z istim vatlom, s katerim oni merijo nam?! Zelo mi je oddaljen namen, da bi hotel žaliti najdražje nam krvne brate Srbe, ali tega naj mi bratje ne zamerijo, ako jim naravnost povem, da je to za brata Slovenca, gosta v svobodni Srbiji leden curek na sveti plamen slovanskega navdušenja! Naj bi poskusil kak srbski pevec nastopiti v Libercih, Gradcu itd. Spominjam se, ko je bil izborni češki operni pevec Prochazka angažovan na graškem gledališču. V svoji stroki kakor pevec neprekosljiv, je imel edino hibo, da ni obvladoval popolnoma nemščine. In ko je prvič nastopil na graškem odru, ga je kritika neusmiljeno raztrgala. Nastopal je v ulogi španskega vojaka. In drugi dan je neki graški list takole ocenil njegov nastop:

„Das ist kan spanischer Soldat das ist kein Soldat von Podiebrad!“

Ob demagoško-sugestivnem uplivu, ki ga imajo nemškonacionalni listi na graško občinstvo mi boste verjeli, ako povem, da je dotični pevec takoj po svojem prvem nastopu postal v Gradcu — nemožen. In mislite res, da so njegove jezikovne hibe bile tako velike? Samo dejstvo, da je bil Čeh, je graškim kritikastrom zadostovalo, da so ga raztrgali. Zato, brača Srbi, klin s klinom!

Naj po teh neljubljenih reminiscencah preidem k veselejši stvari: k narodni umetnosti bratov Srbov. Kolarčeva dvorana je dekorovana narodnimi motivi, ki so prilagodjeni modernemu estetskemu duhu. Nastropna slikarija nam predstavlja stilizacijo narodnih motivov iz Stare Srbije, Makedonije, Dubrovnika. Venci so izvedeni po bosanskih motivih. Stene pa so živ odsev šumadijske narodne umetnosti. Vse delo je izvedeno v šaremi živi

hitela k oknu — zastoj je klicala — oče se ni vrnil, le dež je švigal v sobo. Spet se je vrgla mamica na posteljo ter je jokala obupano, milo. Zlezal sem s svoje postelje ter sem se splazil k mamici — tu sem jokal zraven mame, dokler nisem zaspal.

„Ata, ata, zakaj žalostiš mamico. Saj si tako dober, ljubita se med seboj kakor angeljčka!“

„Odkodi so prišle te besede — kdo mi jih je položil na jezik? Meni, otroku?!“

Solza za solzo je zatrepetala v očetovem očesu ter zdrknila čez lica v črno lepo brado.

Položil me je zopet v posteljico, poljubil me na usta ter govoril z zamolklim trudnim glasom:

„Z Bogom, sinec — težko te zapuščam, težko! Življenje je burno — gorje človeku, da je rojen! Ne umeješ me danes, a z leti boš umel — in ne boš proklinjal svojega nesrečnega očeta“. Prekrižal me je ter hitel iz sobe. Jaz sem ga klical: Ata, ata, pridi nazaj — pridi! v duši sem čutil, da ga ne bom videl več, da se ima zgoditi nekaj strašnega!

Mamica je klicala obupana: Josip, Josip odpusti — — — a le zamolklo jej je odgovarjal oddaljeni grom. Vstala je, ter je

polihromiji. Figuralne slikarije je izvršil Inkiostrov drug in rojak Paško Vucetić. 4 goslarji in pastirji predstavljajo muziko štirih jugoslovanskih narodov. Umetnik jim je dal v roke gosli, tamburico, gajde in piščal. Vucetić je izvršil grandiozno skulpturo ob strani odrinoga zagrinjala; Terpsihora in Drama; poslednja je predstavljena drastičnim načinom: Makedonka ki drži na bodalu glavo slovanskega sužnja.

V bližini Kolarčeve pivnice imamo srbsko „Narodno pozorišče“ Sicer zgrada starejše dobe, ki pa izorno služi svojemu namenu. V kratkem ima biti zgrajeno novo gledališče. Tudi tu je slikal Inkiostri. Ali slikarije nar. pozorišču imajo mnogo večjo ceno od onih v Kolarčevi pivnici. Umetnik tu črpa iz srbskega naroda samega. Zadojen narodnimi motivi, se ti v njegovi duši pretvarjajo in rafinirajo in tako opremljeni se vsemi umetniškimi pravili prihajajo na dan kakor povsem nova umetniška pojava, a obilježje; naroda se ipak niti najmanje ne izgublja; nasprotno: spopolnjuje se umetniško in estetično. Tako na primer je bil Inkiostriju motiv na frizu Kolarčeve dvorane srajca srbske narodne nošnje; seveda se ti motivi v umetniškovi duši spopolnjujejo, ali s polnim pravom se mu mora priznati, da je na svoje umotvore prilepil tudi kos svojega mozga! Na narodnem pozorišču je Inkiostri okrasil predvorje in proscenij. Slog je jako resen, ker je to hram umetnosti. Mimo ornamentike vidimo tipe seljank iz raznih predelov Srbije ter krasno, v narodnem duhu izvedeno stilizacijo mozaika. V narodnem pozorišču sem se seznanil tudi z odličnim srbskim glumcem g. Gavrilovićem. Omenitvi zaslužuje tudi soha goslarja, izvedena iz bronza, ki se nahaja v predvorju pozorišča. Model je isti, ki je na spomeniku kosovskih junakov v Kruševcu in je umotvor srbskega Rodina Paje Jovanovića.

(Zvršetek pride.)

Avstrijska poslanska zbornica.

(Brzojavno poročilo).

DUNAJ 12. Predsednik grof Vetter je otvoril sejo ob 11. uri 10 min. Med došlimi ulogami se nahaja nujni predlog posl. Herzoga in tovarišev glede zakonskega načrta o izključni veljavi nemškega jezika kakor učnega jezika na ljudskih in meščanskih šolah, ki ga je že petkrat vsprejel nižeavstrijski deželni zbor in je bil tudi predložen v cesarjevo potrdjenje; nadalje interpelacija posl. Wastiana in tovarišev glede razmer na državnih ljudskih šolah v Trstu. Interpelantje vprašajo učnega ministra, ako mu je znano, kaki odnošaji da vladajo na tej šoli glede prostorov

hitela k oknu — zastoj je klicala — oče se ni vrnil, le dež je švigal v sobo.

Spet se je vrgla mamica na posteljo ter je jokala obupano, milo. Zlezal sem s svoje postelje ter sem se splazil k mamici — tu sem jokal zraven mame, dokler nisem zaspal.

Skozi hladno jutro je priplaval solnce. Mamica ni več jokala: tam pred zaprašenim razpelom v kotu je klečala. Tiho sem skobalcal s postelje, po prstih sem šel tja k mamici, zraven nje sem pokleknil, sklenil ročici v molitev, molil sem, molil, dvakrat, trikrat „oče naš“ — — —

Ne vem, kako je bilo. Nekaj slabega je moral oni čudni tuji mož moji mamici povedati, kajti prestrašena je zavpila ter zajokala in jokala vse jutro. Jaz sem hodil krog nje — ter plakal še jaz — — —

Popoldne se je mamica preoblekla v črno. Meni je dala nedeljsko obleko — ono črno novo kapico, ki mi jo je pred kratkem ata kupil. In šla sva tja na pokopališče, kjer stoji toliko lepih križev in angeljev. Vesel sem bil, otroško vesel, da bom videl zopet one mrzle kamene — one grobe. Mamica pa je še vedno brisala solze iz zarudelih oči.

in glede pohajanja te šole, vsled česar bi vlada že davno morala ukreniti potrebne korake; nadalje mu je li znano, da sta v Trstu dva ravnatelja, od katerih mora eden nadzorovati dve, drugi pa celo tri šole.

Potem, ko se je finančni minister izjavil, da je pripravljen na predlog posl. Kittla glede znižanja sladkornega davka podati proračunskemu odseku podrobneje razjasnila in podatke, je bil predlog izročen proračunskemu odseku.

Finančni minister dr. pl. Korytowski je predložil državni proračun za 1907 ter je podal daljši ekspozé.

Ekspozé je bil obsežen in je trajal dve uri.

Ko je minister dovršil, je zbornica razpravljala o nujnem predlogu posl. Herzoga in tovarišev, da se uvede že petkrat od nižeavstrijskega deželnega zbora sklenjeni zakon, da bodi edini učni jezik na ljudskih in meščanskih šolah na Nižeavstrijskem nemščina. Naučni minister je izjavil, da je po znanem odloku državnega sodišča od 14. okt. 1904 češki jezik na Nižeavstrijskem priznan kakor v deželi navaden jezik in da ne more vlada v tej stvari izdati nadaljnih odredb. Po daljši debati je bila nujnost predloga odklonjena in seja zaključena.

Prihodnja seja v torek.

Državni proračun za l. 1907.

Včeraj je predložila vlada državni zbornici proračun za leto 1907. Iz njega posnemamo nekoliko najvažnejih točk, izlasti kar se tiče Primorske.

Celoletni izdatki so proračunjeni na 1.890.871.351 K, dohodki pa na 1.892.501.082 kron.

Od izdatkov pride na cesarjev dvor 11.300.000 K, na državni zbor 3.082.907 K (za 25.733 K manje nego leta 1906), državno sodišče 63.124 K, ministerski svet in upravno sodišče 4.125.419 K. Izdatki za skupne stvari znašajo 270.627.918 K.

Ministerstvo za notranje stvari zahteva 77.202.385 K (za 2.884.170 K več nego leta 1906). Med razlogi za zvišano potrebnost se nahaja to, da je treba 728.635 K več izdati za javno varnost, izlasti da je treba pomnožiti število redarjev v Trstu, Gorici, na Dunaju in v Černovicah. Izlasti veliki so izdatki za ceste.

Od teh izdatkov odpade na Primorsko: Za napravo parnega cestnega valarja 16.000 K, za cesto Dolina—Prebenek—Sacerb—Kastelec—Černikal 5000 K, za cesto med Iko in Lovrano 10.000 K, za cesto Bazovica—Škofije 3000 K, Bazovica—Obrovo 10.000 K, Podgorje—Jelovice 4200 K, za cesto v Opa-

Na pokopališču je govorila mama s starim grobom. Še imam oni trenotek pred očmi. Glasno je zaškripal ključ v vratih one hišice tam sredi pokopališča. Grobokop je odprl. In tam notri v polumraku je ležal na lesenej klopi moj preljubi oče: mrtev — bled. Oči je imel odprte; divje — prestrašeno so zrla na naju — kakor da bi se bal, da ga motiva — — —

Jokala in molila sva tam — — — Drugi dan je bil pogreb. Ni molil po-božni duhovnik ob grobu — niso ga pokopali tja med lepe križe in kamene — tam gori v koncu za pokopališče — med trnje in travo — pripravili so mu jamico v počitek. Sama sva stala z mamo ob grobu, ko so spuščali vanj navadno, nebarvano krsto — v kateri je počivalo — truplo njega — mojega očeta. — — —

Leta so bežala eno za drugim. Dorasel sem — postal sem iz otroka — mož.

Mamice nimam več; tudi njo že krije hladna zemlja. Ko je umirala, podala mi je šopek pisem, iz katerih sem čital o prevaranem življenju — o hudobnem svetu — — —

Ne obsojam svojega očeta — samomo-

tiji 15.000 K, Trnovo—Srpenica 20.000 K, za Idrijsko cesto med Sv. Lucijo in Bačo 37.000 K, za most čez Lijak 6400 K, za cesto Keza—Bača 16.200 K, za cesto skozi Lijaško dolino 20.000 K, za goriške ceste sploh 20.000 K, za cesto Ušnik—Ciginj—Sv. Lucija—Zelin—Idrija 14.000 K.

Učno ministerstvo zahteva 90.460.266 K (lani 87.260.902 K). Na Primorskem: Za gimnazijske stavbe 7400 K, za realne stavbe 2000 K, za obrtne šole 2850 K, za ljudske šole 8000 K, za meščanske šole 32.100 kron.

Ministerstvo za trgovino zahteva za svoje stroške 165.871.640 K (5.581.784 K več nego lani).

Ministerstvo za železnice 304.079.333 K (65.168.518 K več nego lani).

Finančno ministerstvo 680.161.299 K (za 18.459.392 K več nego lani).

Ministerstvo za poljedelstvo 57.345.413 K, k temu pride še 5.154.892 K za melioracijski sklad in 3.759.620 K za živino-zdravilstvo (skupno za 3.321.605 K več nego lani).

Ministerstvo za pravosodje 76.834.076 K (1.435.480 K več nego lani).

Pokojnine znašajo 79.042.134 K (za 3.989.604 K več nego lani).

Odsek za volilno reformo.

(Brz. poročilo.)

DUNAJ 12. Odsek za volilno reformo je na svoji današnji večerni seji rešil razdelitev 75 volilnih okrožij s pretežno češkim prebivalstvom, nakar je bila seja zaključena. Prihodnja seja v torek z dnevnim redom § 42.

DUNAJ 12. Posl. dr. Tavčar je umaknil svoj predlog za reasimiranje glede Koroške.

Čehi in volilna reforma.

Iz Prage poročajo, da je mnogo čeških okrajnih zastopov in deželnih poslancev brzojavilo češkemu državnozbornemu klubu, naj Čehi odklonijo volilno reformo, če se poskuša napraviti posebne narodnostne volilne okraje ter naj obstruirajo volilno predlogo, ako bi nemški poslanci hoteli uveljaviti dvetretjinsko večino.

Ogrska poslanska zbornica.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 12. Ministerski predsednik dr. Wekerle je predložil proračun za leto 1907 ter izvajal nastopno: Kar se tiče socialne politike vlade, mora pred vsem povdarjati, da je ena prvih nalog vlade izboljšanje položaja državnih uslužbencev. Že v tem proračunu je v to svrhu postavljen znesek 16 in pol mil. kron. Dvem kategorijam uradnikov je treba brezpogojno izboljšati plačo, to so, ljudski učitelji in uslužbenci drž. železnice.

Ministerski predsednik je nadalje pokazal na danes predloženi zakonski načrt o zavarovanju proti bolezni in nezgodam. Važen del naših socialnopolitičnih ukrepov odpade na proračun ministerstva za poljedelstvo.

Zalostna okolščina, da se znatni del državljanov izseljuje v inozemstvo, sili vlado, da tem izseljencem omogoči povrnitev v domovino.

Najvažnejši moment socialno-političnega delovanja vlade je pa v davčni reformi. — Minister je obljubil, da predloži zbornici to-

rilca: on je meni svetnik, — čeravno ga niso pokopali med lepe križe in kamene, Ne proklinjam matere svoje — nezveste žene — svojega moža. Ona mi mučenica — za izgubljene vzore svoje.

Sama je pisala nekdaj: Milijoni — milijoni so na svetu, ki so nesrečni v zakonu. Varali smo se — in se varajo. Vse drugo čutimo ob poroki kakor potem. A seštetj mi one srečneže, ki žive zadovoljni v prisiljenem zakonu!!

Tam nad grobom mojega očeta rase gosta trava ob straneh se prepleta hodeča robida. Vsako pomlad cvete in se mladi — pod njo pa v zemlji vlažni počiva mož — mož, moj oče!

Doli med križi in kameni počiva ona moja mati! Mal kamen-križec znači kraj, kjer trohni nesrečno prevarjeno srce. Sredi groba pa se vspanja tja čez mali križec — robida mlada — del je one tam nad grobom mojega očeta.

zadevni zakonski načrt že prihodnji mesec. (Živalni eljen-klici.)

Nato je ministerski predsednik pojasnjeval več zahteve za bogočastne in dobrodelne svrhe ter izjavil, da vodita socialno politiko vlade dva momenta: prvič da je treba zadovoljiti dejanskim socialnim potrebam in 2) da treba nastopiti z vzemi državnimi silami proti onim skrajnim strujam, ki nastopajo v imenu socializma, ki pa vodijo do razsula družbe.

Ministerski predsednik je potem govoril o razvoju gospodarske politike vlade in izjavil, da se privatni industriji ne sme delati konkurence.

Nadalje je ministerski predsednik pojasnjeval proračun ministerstev za notranje stvari in za trgovino. Konečno je predložil sklepni račun za leto 1905 ter je prosil, naj se proračun in sklepni račun izroči tozadevnim odsekom.

Prihodnja seja v petek.

Ogrski proračun.

(Brz. poročilo.)

BUDIMPEŠTA 12. Proračun, ki ga je danes zbornici predložil finančni minister, se giblje večinoma v istih mejah, kakor proračun leta 1906. Edina važna razlika je v potrebnostih za deželno brambo. Redni stroški so proračunjeni na 1.134.775.889 kron s poviškom 48.000.233 K za stroške odobrene za leto 1906. Izredni stroški za deželno brambo so proračunjeni na 1.870.673. Glavna svota izrednih stroškov, po zakonskih načrtih prirejenih za delegacije, pokazuje znižanje kron 8.215.230. V investicijske svrhe posamičnih ministerstev se zahteva kredit 33.983.000 K nasproti 99.492.898 K, proračunjenih za leto 1906. Pokazuje se torej manjša potrebščina 55.509.898 K.

Redni dohodki so proračunjeni na kron 1.180.555.203 nasproti letu 1906 več za 55.030.414.

Napadi na ogrsko časopisje.

Iz Budimpešte javljajo, da vsi tamošnji listi ostro napadajo posl. Szemere radi njegove interpelacije o podkupovanju časnikov, dočim so z odgovorom ministerskega predsednika dr. Wekerle precej zadovoljni. Madjarski novinarji nameravajo sklicati shod, na katerem bodo sklepali, kako da bi zadobili zadostitev.

S turškega dvora.

Sultan je ukazal strogo nadzorovati princa Medsida, drugega sina sultana Abdul Aziza, ki ga evropski listi označajo kakor liberalnega in kakor pretendenta za turško prestolje.

Dogodki na Balkanu.

Grozodejstva grških band.

Kakor poročajo iz Carigrada, je v nedeljo po noči neka grška banda napadla vas Zihovo — okraj Perlepe v monastirskem vilajetu — ter umorila 20 oseb in zažgala 40 hiš.

Dogodki na Ruskem.

Kongres luteranskih pastorjev.

V Odesi se vrši kongres luteranskih pastorjev ruskih južnih pokrajin. Kongres priporoča ustanovitev splošne luteranske sinode v Petrogradu.

Drobne politične vesti.

Poštni debit od vzeta listu „Zeit“. Srbsko ministerstvo je nemškemu dunajskemu dnevniku „Zeit“ odvzelo poštni debit radi njegovega sovražnega vedenja in pisanja neresničnih stvari.

Nemški napisi v Bosni se odpravijo. „Hrvatski Dnevnik“ javlja: Čujemo, da se v kratkem odpravijo vsi nemški napisi z uradov in da se namestijo samo hrvatski z latinico in cirilico.

Organizacija kluba hrvatske stranke prava. Zagrebški list „Hrvatska“ od minolega četrtka je objavil poziv, podpisan od 100 najuglednejih členov zagrebških meščanov, na konstitujočo glavno skupščino, ki se bo vršila v Zagrebu v nedeljo dne 14. t. m.

Domače vesti.

Seja mestnega sveta. Predsinočnjim se je vršila seja mestnega sveta. Mej drugimi, za nas manj važnimi točkami, je bilo na dnevnem redu tudi saniranje prekoračenja kredita v svoti 2873 kron v troških za ve-

čereno šolo za odrasle moškega špola. O tej točki se je oglašil tudi naš zastopnik dr. Otokar Rybář. Konstatoval je najprej, da je učni jezik na tej večerni šoli italijanski, da je torej ta šola za Italijane. „Ali — je dejal — v občini tržaških žive tudi Slovenci“. Na to je predlagal, naj odsek za javni pouk preuči ustanovitev slovenskih večernih šol v okolici. In ta predlog dra. Rybára je bil vsprejet.

Gospod državni poslanec dr. Ivan Šusteršič nam je doposlal popravek, nanašajoči se na našo polemiko se „Slovenec“ radi tržaškega mandata. Ker pa dotičnega gospoda, ki hrani tozadevne spise, ni bilo večeraj v Trstu, priobčimo v jutrnji številki doposlani nam popravek in naše pripombe, iz katerih bo razvidno, da so bile naše tozadevne trditve oprte na informacije od popolnoma zanesljive strani.

Škandalozno postopanje južne železnice. V „Domovini“ čitamo: Da stoji ta železnica na Slovincem skrajno sovažnem in strankarsko zaslepljenem stališču, ve vsakdo, ki je prisiljen stopiti z njo v kakoršno si koli bodi trgovsko zvezo. V zadnjem času pa presega nemškutarska zagriženost južne železnice že vse meje. Nedavno tega je zavrnila tri slovenske tovarne liste neke tukajšnje slovenske firme, češ, da ne ve, kje je Mirna peč, kje Ljubljana kje Zidan most!

Pri Mirni peči je stalo še v oklepajih (Unter Kreiner Bahnen) proga Ljubljana-Rudolfovo. Tako postopanje prometnega zavoda se sicer v obeh vsakega pametnega človeka, posebno pa v obeh modernega trgovca smeši samo po sebi, nam nasproti je pa premišljeno, namenoma in sistematično izvrševano žaleenje našega jezika. Proti temu kar najodločnejše protestujemo in pozivamo prizadeto firmo, da se proti temu pritoži, naše poslance pa, da o priliki to nesramnost dostojno ožigosajo ter povedo tej vredni družbi, da bi bilo za njo najbolje in ugodnejše, da uredi svoje žalostne gospodarske razmere, da poskrbi na svojih progah za varnost potujočega občinstva in naj vredi svojih uslužbencev službe in plače tako, da bodo mogli vsaj človeški živeti — vse to je družbi nujnejše in koristnejše, nego nemškutarsko politkovanje, katerega ne homo na svojih tleh več mirno prenašali.

Tudi srednjih šol potrebujemo!

Prav tako, kakor je potrebna slovenska ljudska šola v mestu tako in še bolj bi bile potrebne slovenske srednje šole v Trstu. To je živa potreba že za sedanje mladeniče, ki so dovršili že obstoječe slov. ljudske šole v predmetju, po okolici in one pri sv. Jakobu. Tembolj bo pa potrebno potem, ko enkrat dosežemo v mestu (če jo dosežemo) slov. ljudsko šolo. Letos niso hoteli vsprejeti naših otrok v nemško realko, da-si se jih je bilo mnogo oglasilo. Dotični faktorji so že znali stariše odsvoliti z različnimi izgovori in prevezami. Morda se je to storilo na kak poseben migljaj, kajti oni učenci pripravnice, ki so se bili oglasili za ustrop v gimnazijo, pozvani so bili k sprejemnemu izpitu že julija meseca: tistim pa, ki bi bili radi šli na realko, reklo se je, da naj pridejo k izpitu pozneje, ob začetku šole. Prišli so, a sedaj se jim je reklo, da ni več prostora za njih, ker da je število že dopolnjeno. To se pravi iz nas norce briti. Ako je bilo res število za prvi razred dopolnjeno, naj bi se bila za druge odprla paralelka. Mari nismo tudi mi avstrijski državljani, ki pošteno plačujemo davke?!

Do sedaj so naše otroke, došle iz pripravnic, vsaj jemali v nemške srednje šole, dasi z neštevilnimi ovirami; a sedaj nam zapirajo še te! Kam hočemo sedaj siromaki se svojimi otroci? Ali je to pravično? Ali je to plačilo za naš toliko let izkazovani patriotizem?! Ob priliki kakega shoda bilo bi postaviti resolucijo tudi o zahtevi slovenskih srednjih šol. Za sedaj naj se tirja vsaj niža gimnazija in niža realka. Zahteva se slovenska univerza, prav, a od kod naj pridejo dijaki na slovensko univerzo, če nimamo niti slov. srednjih šol?

Slovenski oče.

Slovenski župani, varuhi in gojitelji slovenskega jezika! V „Obč. upravi“ čitamo:

Državna poštna uprava namerava odpraviti dosedanjo pošto vožnjo s konji ter uve-

sti mesto nje vožnjo z avtomobili. Avtomobili vozijo po navadnih cestah s hitrostjo železniških vlakov ter bodo tako urejeni, da bo v njih prostora za 10 do 12 oseb. Iz tega je razvidno, da bodo pošte z avtomobili takorekoč nadomestovale za osebe železnice ter ljudstvu mnogo več koristile, nego dosedanje vozne pošte s konji. Edina zapreka bo avtomobilom, vsaj nekaj časa, plašljivost konj, a ta se da z ozirom na to, da bodo vozili avtomobili ob določeni uri, znatno omejiti, osobito, če se bo dalo avtomobilu o pravem času primerno znamenje, naj vstavi. Na dosedanjih poštinih vozovih so bili iz večine napisi samo nemški, in če so bili dvojezični, so djali slovensčino na drugo mesto in še tu z manjšimi črkami, kakor da smo mi manj vredni narod. Sedaj je čas, da občine zahtevajo, naj dajo na avtomobile povsod brez izjeme le slovenske napise. Ker vabijo politične oblasti župane, naj se o vožnji pošte z avtomobili izjavijo, se jim ponuja najlepša prilika staviti vladi odločni in nepreklicljivi pogoj, da dovoli občina vožnjo z avtomobilom v njenih mejah le tedaj, če bodo napisi na njih samoslovenski.

Le v mešanih okrajih, n. pr. v Umureškem in Marenberškem okraju naj se na nje denejo dvojezični napisi z enakovelikimi črkami in sicer slovensčino na prvem ter nemščino na drugem mestu. Ta zahteva pa se mora v dotični zapisnik tudi zapisati, drugače nima nobene veljave. Ne zamudite te lepe prilike, pokažite, da se Slovenci po vas zavedamo svoje narodnosti. Vi imate moč v svojih rokah, uporabite jo na korist in čast svojega naroda. Ne zanašajte se na državne poslance, ki nimajo v ti zadevi zaslonbe, če se vi ne oglašite! V okrajih, kjer so se župani o vožnji pošte z avtomobili že izjavili ter so morali rebiti na sramoto našo to zahtevo opustili, naj vložijo občine takoj svojo naknadno zahtevo pisмено po katerem državnem poslancu v roke trgovskega ministerstva na Dunaj. Ko so se delale železnice smo to zahtevo v svoji nezavednosti prespali, tokrat bodimo čuječi, saj nam daje člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra 1867 l. vso pravico, svoj jezik čuvati in gojiti, katere pravice nam ne sme nikdo kratiti.

Inženir S. Lupša, štajerski rojak, ki je več let bival v Siamu, je prišel v svojo domovino na večmesečen dopust. G. Lupša je obljubil, da priredi o svojih dogodljajih predavanja v večjih mestih.

Signum temporis. Pod tem naslovom piše „Slavenska misao“:

Odkar so v našem mestu pred južnim kolodvorom postavili spomenik Avstriji, smatra c. kr. policija za potrebno, da stoji blizu spomenika noč in dan po en stražar. Zakaj to? Odgovor na to vprašanje bi bil povsem odvišen, ker vsakomur, ki živi v Trstu, je kaj poznan vzrok tej policijski odredbi. Ali, glej vruga! Isto odredbo, ki jo je državna policija že davno ukrenila glede spomenika Avstriji, je ukrenil pred nekoliko dnevi tudi tržaški magistrat glede spomenika Verdiju in Rossettiju iz strahu, da bi ju mogel kdo oskruniti — a ta „kdo“ ni nikdo drugi, nego italijanski privrženci Avstrije v tem mestu. Ako misli kdo, da se šalimo, ko pišemo to, naj le izvoli iti ob kateri-koli uri po dnevu ali po noči mimo rečenih spomenikov, pa, ko bo videl, kako blizu spomenikov stražijo občinski stražarji, uveri se, da se ne šalimo, ampak da govorimo resno. Da je kdo pred kakimi desetimi leti le mislil, da je v Trstu kaj tacega možno, bi ga bili kamenali. In vendar je to danes ne le možno, ampak suho dejstvo. Pravi signum temporis, ki se maščuje nad Italijani, ki se v Avstriji maste na škodo Hrvatov in Slovincem.

Iz srednjih škofij (okraj koperski) smo prejeli: Odbor pevsko-bralnega društva „Slovenija“ na Sr. Škofijah se čuti dolžnega, da izreče najiskrenejšo zahvalo vsem udeležnikom na veselici v nedeljo 7. t. m.

Posebno se zahvalno spominja naših rodoljubnih gg. uradnikov iz Kopra, ki so nas v tako lepem številu počastili se svojo navzočnostjo. Mi smo ponosni na naše posojilničarje iz Kopra.

Nimamo dovolj besedi, da bi zamogli izraziti čute, ki so nas navdajali ob nastopu vrlih, bratskih nam Magdalenčanov, ki so nas se svojo divno in prekrasno pesmijo „Hrvatitac“ navdušili tako, da je k našemu zboru, ki obstoji iz samih mladeničev in deklet, pristopilo takoj naslednjega dne več mladih in starejših mož.

Slavaši so res kar očarali vse občinstvo so svojim prekrasnim petjem.

Lepo število je bilo narodno zavednih Magdalenčanov in Skedenjcev obojega spola, ki so dobrohotno (brez izjeme) dali za vstopnino več, nego je trebalo. Izrekamo jim najpriščnejšo zahvalo.

Bilo je tudi udeležencev s „Hribov“ in Plavij. A obzalovaje smo morali konstatirati, da iz Dekani ni bilo niti jedne osebe, z izjemo jednega, ki ni delal časti Dekancem. Druzega nočemo reči. To pač ni bratska sloga proti navalu naših narodnih nasprotnikov. Govori se tudi še nekaj družega, čemur pa je težko verjeti. Govori se namreč, da so nas neki individui v Dekani hoteli napasti s kumenjem, ko smo se dne 30. septembra vračali z veselice v Dekanih. Dekanci, mi smo vam ponujali bratsko roko v provspah našega narodnega napredka, vi pa odklanjate to roko. Vprašanje je, kaj smo mi zakrivali proti vam? Le ven, kar imate na srcu! Izjavljamo pa, da s tem nismo hoteli žaliti poštenih ljudi v Dekanih.

Sledujoč se še zahvalujemo našemu pevovalcu g. Bertoku, nadučitelju iz Lazareta, da se je tako požrtvovalno trudil in si prizadeval, da je naša veselica tako lepo vspela. Tudi našim narodnim dekletom in mladeničem bodi izročena srčna zahvala, da so se tako vstrajno, da-si izmučeni od dnevnega napornega dela, vdeleževali večernih pevskih vaj in se pripravljali za veselico. Naši mladi deklamovalki izrekamo tudi pohvalo in zahvalo.

Vsem, vsem kličemo: Bog Vas živi v blagor premile naše domovine! Bog živi Slovenijo!

Novo vino in tržaški magistrat. — Prejeli smo: Vsako leto zadnje dni meseca septembra izdaja tukajšnji magistrat prepoved prodajanja novega vina do 15. oktobra.

Taka prepoved je bila umestna, ko so pri nas, ali v naši bližini razsajale razne nalezljive bolezni, nikakor pa ni umestna sedaj — ker nimajo gospoda na magistratu nikakega vzroka za izdajanje take prepovedi. Vzrok bi bil morda oni, da imajo trgovci z vinom še veliko starega vina v zalogah, toda takega vzroka bi se ne smelo uvaževati na način, ki ne odgovarja interesom krčmarjev, da-si so ti vsi dobri davkoplačevalci! Recimo, da in kak občinski urad tehtnih vzrokov, da zabrani prodajanje novega vina do neke določene dobe, bi moral tak odlok biti razglašen vsaj par mesecev prej (izvzemši izredne slučaje), da bi se krčmarji vedeli ravnati o nakupovanju starega vina.

Onim, ki se služijo za svojo potrebo v zalogah vina, je lahko urediti večji ali manjši nakup; ni pa to tako lahko onim, ki kupujejo vino iz prve roke — pri kmetu.

Krčmarska zadruga bi morala poznati potrebe in koristi, vsaj večine svojih členov in bi morala vplivati na magistratu na to, da, bi v normalnih časih opuščali določanje roka za prodajanje novega vina, ali pa da bi take prepovedi izdajali vsaj v začetku meseca avgusta in ne par dni pred trgatvijo.

Zdravstvena oblastva trde, da je novo vino zelo škodljivo človeškemu zdravju. Možno, da je to res, a le v času epidemskih bolezni. V normalnih časih je pa zelo redko oni, ki bi si resno pokvaril zdravje z novim vinom.

Ob trgatvi je zelo težko najti dobrega vina, (razun dalmatinskega); zato ljudstvo želi piti novo dobro vino in ne čakati na voljo raznih občinskih oblasti.

Naši in drugi krčmarji stiskajo pesti v žepu, ko zagledajo magistratovo prepoved. Ne upajo si pa nastopiti in zahtevati od svoje zadruge, da jih varuje pred sličnimi odloki.

Na vsaki način bo dobro, ako krčmarji sprožimo to vprašanje na občnem zboru naše zadruge.

Star krčmar.
Šiško pri Ljubljani — rojstni kraj Vodnikov — so prekrstili nemški šovinisti v Schönau in ustanovili zasilno šulferajnsko šolo, kateri pa manjka otrok. Tej spaki bi bilo najhitreje konec, ako se občina priklopi mestu, kamor že davnej spada. Torej na delo zavedni šiskarji!

Ravnatelj italijanske niže gimnazije v Pazinu je definitivno imenovan prof. Pij Dalla Piccola.

Novo vojne ladije. Uprava vojne mornarice bo dala, kakor se govori, najbrž v tržaški ladjedelnici zgraditi tri nove oklopne križarke. Vsaka ladja bo imela po 14.000 tonelat in poleg več manjših tudi 4 velike topove. Nove ladije bodo plovile z brzino 28 milj na uro, a vsaka bo stala 38 milijonov kron. Razun tega namerava uprava zgraditi tudi še nekoliko rusilcev torpedov.

Slovenski trgovsko-obrtni žepni koledar za leto 1907 je izšel. Koledar je jako lično izdelan in opremljen, vsebina povsem primerna in izključno strokovna, za vsakega in vsaki dan porabna.

Ta koledar ni le svetovalec v najrazličnejših stvareh, on postane gotovo neizogibno potreben tovariš vsakega slovenskega trgovca, trg. nastavljenca pa tudi slov. obrtnika. Koledar je rodila praksa in vsaka vrstica v njem je vzeta iz praktičnega trgovsko-obrtnega življenja.

Zategadelj ta koledar toplo priporočamo vsem interesentom v naročilo. Koledar je kolekovan z narodnim kolekom družbe sv. Cirila in Metodija in se namerava del čistega dobička pokloniti „Podpornemu zakladu za onemogle člene slov. trg. društva „Merkur“ v Ljubljani. Cena K 1.—, po pošti K 1.20. Naročila na gospoda Frana Zelenik v Ljubljani.

Pred porotniki je sedel včeraj 23-letni težak Marcel Andriani. Tožen je bil delikta proti § 305 kaz. zak. namreč razširjanja prevratnih tiskovin. Na razpravi ga je branil odvetnik Gefer Wondrich. Na razpravi je toženec tajil pripisano mu krivdo, a priznal je, da je anarhist. Bil je oproščen.

Mlad samomorilec. V Volsbergu se je z revolverjem ustrelil devetletni učenec G. Gassmayer.

Star dijak študira na novomeški gimnaziji v sedmem razredu. Ta je umirovljeni orožniški stražmešter g. Anton Bratkovič, star 44 let. Vstopil je v omenjeni razred ta teden in je reden učenec.

Požar. Sinoči okoli 9. ure je navstal požar v hotelu „Europa“, ki je prav tik „Narodnega doma“. Goreti je bilo začelo v podstrešju desnega krila, namreč na onej strani, ki ima okna na ulico Vienna. Ogenj se je širil jako hitro in ob 10. uri so švigali visoki plameni proti nebu. Več nego polovica strehe na rečni strani je bila v ognju. Gasilci so prišli gasiti s tremi brizgalnimi vozovi in so res precej hitro ukrotili vničujoči element.

Kakor že rečeno, je ogenj navstal v podstrešju, in sicer tam, kjer ima moško obojbe hotela skupno spalnico. Kako da je navstal ogenj, se pa ni moglo dognati. Dve gospi, ki sta bivali v hotelu, sta prvi zapazili, da gori.

Ogenj je napravil mnogo škode, ki se pa ni mogla še oceniti. Zgorela je vsa streha na istej strani poslopja, ki je ob ulici Vienna. 15 sob je popolnoma vničeni, kajti, kar ni dosegel ogenj, to je vničila voda. Jako razdejana je tudi velika dvorana v pritličju. Iz rečenih sob so sicer rešili precej pohištva, ki so je znosili v zraven se nahajajočo kolesarsko šolo g. Eggerja.

Gasilce sta vodila njiju podnačelnika Chaudoin in Paoli. Od policije sta bila pri požaru koncipist Keršovan in kancelist Skok. Gasilci so delali do preko 2. ure po polnoči.

Brat obstrelil sestro. V občini Marija Gradec je sin posestnika Zupana obstrelil svojo 12-letno sestro. Streljal je vrane in pri tem tako neprevidno ravnal, da je zadel svojo sestro v stegno. Ranjeno so prepeljali v celjsko bolnišnico.

Koledar in vreme. Danes: Edvard, kraj: Sibislav; Rožica. — Jutri: Kalist, papež in mučenec; Budvoj; Sestrena. — Temperatura včeraj: ob 2. uri popoldne + 21° Celsius. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Ženska podružnica sv. Cirila in Metodija priredi, kakor že objavljeno, v nedeljo dne 14. t. m. veliko veselico v „Narodnem domu“ pri sv. Ivanu. Ker ni letos priredila nikake veselice, upa, da se bo ta veselica vršila sijajnim vspehom. Vspored bo jako obširen in zanimiv: godba, petje, igra, loterija in pa nekaj novega prirejajo naše vrle dame, česar še nismo imeli v Trstu — namreč cvetlično pošto!

Naša nepotrebna šolska družba kliče dne 14. t. m. na pomoč vse Slovenke in Slovence, ki poznajo nevarnost našega položaja, tako, da bo v dvorani gnceča. In kdo bi tudi zaostal, ko tako vabimo in prosimo in ko gre za družbo sv. Cirila in Metodija?!

„Učiteljsko društvo za sežanski šolski okraj“ bo imelo svoje zborovanje v Dutovljah dne 18. oktobra t. l. ob 10. uri predpopoldne.

Vspored: 1. Nagovor predsednika. 2. Overovljenje zapisnika. 3. „Učitelstvo“, poroča g. A. Marič. 4. Novi šol. in učni red. 5. Predlogi.

Kmetijska družba za Trst in okolico naznanja svojim udom in drugim, ki so naročili potom družbe umetna gnojila, da ista dospejo v Trst prihodnji teden s parnikom, ter da se bodo vdobivala v skladišču poverjene trdke v ulici S. Maurizio št. 12. Vsak naročnik bo še posebej natančno

obveščen naravnost od trdke same, kateri dan lahko dobi blago.

V počestitve spomina preminole gospe Marije Klemenc roj. Vesel, je doposlal g. c. kr. notar Viktor Vesel našemu uredništvu 20 kron na korist podpornega zaloga za dijake na hrvatskem gimnaziju v Pazinu.

Brzobjavne vesti.

Minister dr. Deschatta.

DUNAJ 12. Minister za železnice dr. Derschatta se počuti bolje in prevzame v kratkem svoje posle.

Obsojen radi dvoboja.

BUDIMPESTA 12. (Ogr. biro). Poslanec Karol Hencz, ki je ubil grofa Štefana Keglevicha v dvoboju na sablje, je bil danes obsojen na šestmesečno ječo. Sodišče je spoznalo kakor olajšujočo okolnost, da ni svojega nasprotnika ubil namenoma, kakor obtežljivo okolnost, pa, da je bil radi pogreška dvoboja že prej kaznovan.

Francoska zbornica.

PARIZ 12. Ministerski svet je sklenil sklicati zbornico na 23. t. m.

Štrajk ponehal.

LA ROCHELLE 12. Delavci v dokih so šli zopet na delo.

Izbruh Mont Pelee-ja.

BASSETERRE 12. Vsled silnega izbruha Mont Pelee-ja je po južno-vzhodnem delu otoka Guadeloupe padal pepelnat dež. Vulkan Soufrier je miren.

Španski škofje proti liberalizmu.

MADRID 12. Pet škofov metropolije v Burgasu je odposlalo vladi pismo, v katerem v ostrih besedah protestirajo proti liberalizmu ter izjavljajo, da se ne bodo pokoravali civilnim zakonom, katerih določbe so v nasprotju s pravicami cerkve. Škof iz Tuya je izjavil, da se njegovo opravičenje nima nikakor smatrati kakor prigovor.

R u s i j a.

LONDON 12. „Daily Chronicle“, katerega glavni urednik je sinoči na neki seji adresnega odbora predsedoval, piše, da se je opustilo nameravan obisk v Petrogradu v svrhu predaje adrese bivšemu predsedniku dume Muromcevu.

Omenjeni urednik pravi, da ponese adresu v Petrograd eden členov odbora ter jo brez posebnih formalnosti izroči kateri si boji zato pooblaščen osebi.

LVOV 12. V Varšavi je redarstvo v noči od srede na četrtek strogo preiskalo vse hiše tamkaj naseljenih turških podanikov, pri katerih so našli mnogo orožja in streliva.

Trgovina.

Borzna poročila dne 12. oktobra.

Tržaška borza.

Napoleoni K 19.14—19.16, angleško lire K — do —, London kratak termin K 240.45—240.70 Francija K 95.37—95.55, Italija K 95.47—95.67—italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.47—117.70, nemški bankovci K —, avstrijska ednotna renta K 98.85—99.95, ogrska kronrska renta K 94.60—94.90, italijanska renta K —, —, kreditne akcije K 673.50 — 675.50 državne železnice K 685.50—687.50 — Lombardi K 130.25—182.25 Lloydove akcije K 783 — 795 — Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.— (Dalje na četrti strani).

ZASTOPNIK se išče za epohalne novosti, ki se jih igraje lahko razprodava in ki se jih je v ogromni množini spečalo. Zelo velik zaslužek. Oferte pod „011036“ na Haasenstein & Vogler A. G. Frankfurt a. M.

ANTON KUKIZ

Trgovina, oziroma krojačnica
Trst, ulica Torronte št. 34 (v novi hiši)

„Alla nuova città di Trieste“.

VELIKA ZALOGA

izgotovljenih oblek za odrasle in dečke

vsake vrste.

Delavske hlače prve vrste, kakor tudi blago vseh vrst iz najpopolnejše novosti.

Pozor gospe!

Čast mi je javiti moji cenj. klijenteli, da pričnem s 15. oktobrom t. l. prodajati prave izvirne vzorce iz Pariza in Dunaja; tudi vsprejemam vsako naročbo — kakor že znano — po najnižjih cenah.

Udana **ELSA PERTOT**

MODNI SALON

ulica Tintore štev. 1, I. nad.

V prodajalnici

Struchel & Jeritsch

TEST — ulica Nuova (ogel S. Katarine.)

SE DOBE V VELIKI IZBERI

fuštanji, flanele, volnena in svilena roba, nogovice, maje, rokovice, kožuhovina, pregrinjala, spodnja ženska krila, drobni predmeti in razni najmodernejši lišpi.

Prvi glavni koncesionirani zaved za čiščenje
UNION
Podjetnik OTTO HÖFER
Trst - ulica Fontanone št. 11 - Trst
Obrniti se je tudi na
mirodilnico **WAGELSMIDT**, ulica Sebastiano
TELEFON št. 915
Podruž. **BRNO (Moravska) Chechnergasse 3 A**
Vsako, kakoršno si bode delo za čiščenje — kakor ribanje podov, ločenje in krtačenje parketov, čiščenje oken, ribanje in namakanje podov z oljem, sušenje tapetov itd. — se izvaja točno po ameriški metodi. — Enaka politja v BRNO. Dolgoletna praksa — in zato zanjamo čisto in stvarno primerno delo.
Naročbe po najnižjih cenah.

Restaurant „All' Angelo“
ulica Miramar št. 19.
Kuhinja in nemška italijanska
vedno pripravljena
RAZNA VINA NA IZBERO.
Priporoča se p. n. občinstvu udani lastnik
ANGELO GONIS.

Josip Oppenheim
švicarski kronometer in urar
priporoča svojo bogato opremljeno zlogo
pravih švicarskih ur
najfineje kakovosti iz najznamenitejih tovarn
VELIKA IZBERA
modernih hišnih ur po zelo nizkih cenah.
Specijalist v popravljanju prav malih ur za gospe in starih hišnih ur.
ulica della Barriera vecchia 35 (nova palača)
Govori se tudi slovensko.

Prva avtorizovana agencija za posredovanje „Gambri-nus“ (Prima autorizzata agenzia di mediazione „GAMBRINUS“) v ulici Farneto št. 10, II. nadstr., se priporoča gospodom gostilničarjem in krčmarjem ki žele kupiti ali prodati gostilne, krčme in pivarne v mestu ali okolici, ki iščejo najemnike ali drugo osobje, oziroma zalogo, naj se obrnejo edino le na omenjeno agencijo
MARIO JESURUM.

Zaloga tu- in inozemskih vin, spirita in likerjev in razprodaja na debelo in drobno
TRST. — JAKOB PERHAUC — TRST.
Via dell'Acque štev. 6. (nasproti Kafi Centrale).
Velik izbor francoskega kampanje, penečih dezertnih italijanskih in avstro-ogrskih vin. Bordeaux, Burgunder, renskih vin, Mosella in Chianti. — Rum, konjak, razna žganja ter posebni pristni tropinover, slivovec in brinjevec. — Izdelki I. vrste, došli iz dotičnih krajev. Vsaka naročba se takoj izvrši. Razpošilja se po povzetju. — Ceniki na zahtevo in franko. — Razprodaja od pol litra naprej.

Na prodaj so: ena hiša v ulici S. Cilino s 150 sežnji zemljišča; dve hiši v isti ulici z 200 sežnji zemljišča; stavbišče na Greti 110 sežnji zemljišča; zemljišče v ulici del Eremo, voda iz Brojence, plin, vodnjak, stavbišče pripravno za dvorec, vozna cesta; en nov dvorec pri sv. Ivanu, nova hiša, prosta davka za 11 let, vrt voda, plin, ob glavni cesti. — Obrniti se je na
RAFAELE BIZZAI
TRST, Corso št. 22, II. nadstr.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tessa št. 52. A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Gone, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
Kostovan vsak brezplačno in franko

de 483.—, Bodenredit 1880 K 302.— 310.—, Bodenredit 1888 K 302.— 310.—, Turške K 160.— do 162.—, Srbske — do —

Dunajska borza ob 2. pop. Table with columns for 'včeraj' and 'danes' listing various securities and their prices.

Parizka in londonska borza. Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 95.85, Italijanska renta 102.60, Španski exterior 95.87, akcije otomanske banke 606 —. Menjice na London 252.15.

Tržna poročila 12. oktobra. Budimpešta. Pšenica za okt. K 14.42 do K 14.44, iz za okt. K 12.96 do 12.98, oves za okt. od K 14.30 do 14.32, kuruza za okt. — do —.

Hamburg. (Sklep. pop.) Kava Santos good average za oktober 36.25, za december 37.75, za marec 37.75, za maj 38.—. Stalno. — Kava Rio navadna loco 37—39 navadna rečna 40—41 navadna dobra 42—44.

Havre. (Sklep.) Kava Santos good average za tekoči mesec 46.—, za december 46.—. Mirno. New-York. Kava Rio za bodoče dobave: Stalno nespremenjeno, za 10 stotnik nižje. — Prodaja: 1000 vreč.

London. Sladkor iz repe surov. 4 97/100 Sh. Mirno. Pariz. Rž za tekoči mesec 18.—, za nov. 18.—, za nov. februar 18.25, za januar-april 18.40 (stalno).

Pariz. Rž za tekoči mesec 18.—, za nov. 18.—, za nov. februar 18.25, za januar-april 18.40 (stalno). — Pšenica za tekoči mesec 23.55, za nov. 23.55, za november-februar 23.35, za januar-april 23.45 (mirno).

Pariz. Rž za tekoči mesec 18.—, za nov. 18.—, za nov. februar 18.25, za januar-april 18.40 (stalno). — Pšenica za tekoči mesec 23.55, za nov. 23.55, za november-februar 23.35, za januar-april 23.45 (mirno).

MALI OGLASI. Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; nastopne besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Komptoristko Slovenko, zmožno nemškega in laškega jezika, sprejme industrijsko podjetje. Ponudbe s pričevali na „Zaloga pohištva“, ulica Pettori 1. 1158

Radi odpočivanja se takoj prodaja „Poliphon“, popolnoma nov z 30 kovinskimi ploščami; izbrani, rečnoma ruski komadi. Igra mehko in harmonično, primeren za društvo in rodbino. — Cena 35 gld., vreden 90 gld. Naslov pove „Inser. oddel. „Edinosti“. 1353

Kislo zelje repa s Kranjske, je v vseh letnih dobah v zalogi Josipa Dolžič, ulica Sorgente 7, telefon 1465. (227)

Urar Gio v. Pliska, Corso št. 13, izvrši vsakršno popravilo kakoršne si bode ure. Cene nizke. Prodaja vsakovrstne ure. (262)

Prva slovenska zaloga pohištva in tovarna ANDREJ JUG — Trst, ulica sv. Lucije št. 18 (za deželnim sodiščem). Cene brez konkurence. — Svoji k svojim!

Spalna meblirana soba za enega ali dva gospoda se odda v najem na Greti. Naslov pove „Inseratni oddel. „Edinosti“. 1107

20 kron darujem onemu, ki me samo obvesti, na kak skrivnostni način je v ulici San Francesco d'Assisi št. 41 izgubil črn maček, skopljen, z belimi lisami na prsih in na nogah. Maček je izgubil v noči 22. septembra t. l. Kdor kaj ve, naj se obrne „Inseratni oddel. „Edinosti“ ulica Giorgio Galatti št. 18, mezzanin, na levo. 1500

Gospodično, lepe zunanosti, išče „Inseratni oddel. „Edinosti“ za nabiranje oglasov. Zahteva se, da zna govoriti slovenski, italijanski, in ako možno nemški; da je inteligentna, srčna, zgovorna in odlična, in da se zna predstaviti strankam. — Ako bo imeja dobro voljo in marljivo delala, si lahko zasluži najmanj 70—80 K na mesec. — Oglasiti se je na „Inseratni oddel. „Edinosti“ (Ulica Giorgio Galatti št. 18, mezzanin, levo, Narodni dom). 1777

Veletrgovina Luigi Trevisan, Trst razpošilja kavo, riž, olje

Novi modni salon (Ulica Tintore št. 1) Zaloga klobukov za gospe. Pariški in dunajski vzorci, po najzmernejih cenah. 455

Na Kras! Pri živcu v Skopem po terani, veselji boste ne pijani. 1165

Iščeta se dva učenca, ki imata veselje za kleparstvo pri V. Lužnar, Belvedere 24. 1148

Gospodska hiša v tržaški okolici nova z lepim razgledom, ob glavni cesti, z vodo, zelo pripravna za gostilno ali drugo obrt se prodaja po ugodni ceni ali pa se zamenja s kako hišo v mestu ali z malim posestvom v bližini mesta. Pojasilna pri „Inseratnem oddelku „Edinosti“. 1100

OGLAS. V bogatej zalogi pohištva Em. Ehrenfreund (prej Jas) ulica Nuova 24 (vrtičija) daje nove in rabljene pohištvo po konkurenčnih cenah v najem.

ZALOGO VINA za domačo rabo in petjota Sv. Ivan-Trst

Svoji k svojim! Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga „Croatia“ stojiča pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejemlje vsako vrsto nepremičnin...

Grand hotel „Union“ v Ljubljani. Komfort prve vrste. Nad 100 sob

Pristno, garantirano, čisto, toskansko Succi olje iz oljk in vino Chianti tvrdke GIUSEPPE FERRANTE v Firenci razpošilja zastopnik ALEKSANDER GAZULLI, ul. Stadion 14, Trst

Kdor se želi elegantno obleči naj ne zamudi obiskati prodajalnice narejenih oblek ALL' UNIVERSO Trg Carlo Goldoni št. 1 kjer najde največje ugodnost v cenah in velik izber za zimsko dobo.

Važen razglas za vso okolico! Naproseni ste, da obiščite dobro znano in veliko zalogo narejene obleke Trst, ulica Arcata št. 1 Tu najdete največ izbero: prodaja se vsakovrstno blago za prih. letno dobo po najnižjih cenah. — VELIKA ZALOGA TOPLIH OBLEK BARVNIH IN ČRNIH, VRŠNIKOV in blaga za obleke. Uzorci zastoj. VITTORIO PISKUR.

Podpirajte družbo sv. Cirila in Metodija

Tržaška posojilnica in hranilnica registrovana zadruga z omejenim poročtvom. Piazza Caserma št. 2, L. z. — TRST — v lastni hiši. Telefon št. 930. Vhod po glavnih stopnicah. Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih vlog plačuje navod sam. Vloga se lahko po 1 krono. Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2%, na mesenice po 6%, na zastave po 5 1/2%. Uradne ure: od 9.—12 dopoldne in od 3.—4. popoldne. Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt. Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shranbo vrednostnih papirjev, listin itd. Poštno hranilniški račun 816.004.

Kdor išče službo ali kakoršne-koli zaposlenje: kdor išče uradnike ali službeno osebje: kdor ima za oddati sobe, stanovanja, dvorcev: kdor ima za prodati biše, polja, dvorec: kdor želi posojila, vknjižbe itd., prodati ali kupiti premičnine ali sploh rabljene predmete itd. itd. naj se poslužuje MALI OGLASOV „Edinosti“, ki so najcenejši, največ čitani in najbolj pripravi v dosego namena.

Trobec i drug zaloga vina in petjota za domačo rabo Sv. Ivan-Trst

GORISKA LJUDSKA POSOJILNICA vpisana zadruga z omejenim jamstvom, v Gorici Gosposka ulica hšt. 7., II. nadst. v lastni hiši.

Načelstvo in nadzorstvo je sklenilo v skupni seji dne 28. nov. 1902, tako: Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2%. Stalne vloge od 10.000 kron dalje z odpo vedjo 1 leta po dogovoru. Rentni davek plačuje pos. sama.

Posojilo: na vknjižbo po 1/2% na varščino ali zastavo in na menice po 6%. Glavni deleži koncem leta 5 1/2%.

Stauje 31. dec. 1904 (v kronah): Glavni 1781 z deleži K = 113.382. — Hranilne vloge 1.554.089.13. — Posojila 1.570.810.39. Vrednost hiš 110.675. — (v rusnici so vredne več). — Rezervni zaio g 75.101.01. Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar. Telefon št. 79.

Oglase, poslana, osmrtnice, zahvale, male oglase in v obče kakoršne koli vrste oglasov sprejema „Inseratni oddel.“ v ulici Giorgio Galatti št. 18 (Narodni dom) polnadstropje, levo. Urad je odprt od 9. zjutraj do 12. in od 3. do 8. pop. Po noči se sprejema v „Tiskarni „Edinosti“.

Prodajalnica izgotovljenih oblik z lastno krojačnico. ELISA LEVI ulica Ponte della Fabbra št. 2 in Trg Carlo Goldoni št. 7

Priporoča se cenjenim odjemalcem radi konkurenčnih cen in radi točno izvršenega dela izkušenega krojača.

Ako hočete imeti pod iz dobrega suhega jelovega lesa in lepo obdelanega, kupite

dilje (sfoi) v zalogi Josip Visnovitz TRST, ulica Dante Alighieri št. 3 Razpošilja se tudi na deželo.

PROJEKTA Josip Zigon ul. Caserma št. 2

R. OSMO izdeluje kape vsake vrste in oblike, nadalje higijenične klobuke iz platna, ki se jih more prati. Prodaja klobuke iz klobučevine in slame. Vse po cenah, da se ni taji konkurence. TOVARNA ulica Malcanton št. 7, I. nad. ZALOGA ulica Riborgo št. 33, TRST.

Podpisani priporoča sl. občinstvu svojo zalogo dalmatinskega vina nahajajočo se v ulici Torre bianca št. 45 in gostilno ul. Romagna št. 4 in ul. Giulia št. 71 v katerih toči dalmatinska vina najbolj vrste Ante Ivornik trgovec z vinom.

FILIP IVANIŠEVIC zaloga dalmatinskega vina lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1405) v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadejše priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulice Zudecche št. 8, v katerih toči svoja vina I vrste

Pekarna in slaščičarna Mikuš trg S. Francesco d'Assisi št. 7 Prodaja moko I. vrste, slaščice in biskote najfinije vrste. Trikrat na dan svež kruh. Zaloga pijac: finih vin za desert, dalmatinskih in istrskih vin. Pivo v steklenicah. Cene zmerne. — Razpošiljanje tudi na dom. Najboljša reklama za trgovce, obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“